

Slunečnice roční

Helianthus annuus L.

OLEJNINA
TECHNICKÁ
PLODINA

TŘÍDA: dvouděložné ČELEĎ: hvězdnicovité ROD: slunečnice

Pravlastí slunečnic je Severní Amerika. Divoké formy byly původně mnohokvěté, již před 5 000 lety ale dokázali indiáni pěstovat jednohlavé rostliny s různými barvami semen (černé, bílé, červené, černobíle pruhované) i okvětních lístků. Slunečnice se tehdy využívaly pro výrobu mouky, oleje i při přípravě fialových barviv, které se nanášely na textilie, na lidské tělo i ozdoby. Některé části rostlin sloužily k léčbě hadích kousnutí, sušené stonky představovaly výborný stavební materiál, květy se využívaly při ceremoniálních obřadech.

Do Evropy se slunečnice dostala na počátku 16. století díky španělským zámořským výpravám. Její novodobé hospodářské využití překvapivě nezačalo v Severní Americe, nýbrž v Rusku. Ještě počátkem 18. století tu byla slunečnice oblíbenou okrasnou květinou, ve druhé polovině 18. století již sloužila jako olejnina. Popularitě slunečnicového oleje napomohla prý i ruská ortodoxní církev, neboť v průběhu velikonočního půstu zakazovala

Provádění pokusu na státní výzk. stan. zemědělské v Nižních Vereckách, slunečnice 4,5 cm vysoká.
Foto: Státní výzk. stanice zemědělská Nižní Verecky, 1931. Sběrka Národní zemědělské muzeum

konzumovat potraviny, které obsahovaly olej, slunečnicová semínka ale na seznamu zakázaných olejnin nebyla.

Dnes se slunečnicový olej používá v potravinářství i v kosmetice, slouží také jako základ do temperových barev. Stejně jako konopí dokáže slunečnice extrahovat z půdy toxické látky jako je arzen, olovo či uran. Zajímavostí také je, že je heliotropní, což znamená, že se její květy v průběhu dne natačí ke slunci.

V České republice je slunečnice druhou nejrozšířenější olejninou. Protože na poli nedostatečně kryje půdu, patří společně s kukuřicí, brambory či cukrovou řepou mezi erozně nebezpečné plodiny.

